

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه فاطمیه (سلام الله علیها) شهرستان بزمان

ششمین مرحله مسابقات رشد

عنوان

مهارتهای همسر داری و تربیت فرزندان

سرگروه

محبوبه شعلی بر

گروه:

حسینیه

تابستان ۱۳۹۶

تمجیدیه

حمد و سپاس خداوند منان را که آفریننده ی آسمانها و زمین است . پیامبران را برای

هدایت بشریت فرستاد . ستایش خدایی را که نعمت امامت را به انسانها داد . حمد و سپاس خدا

را که قدم نهادن در راه علوم دینی را به ما عطا کرد .

تقدیم

ای علی ای بینهایت بی کران

ای جهان بی کران در تو نهان

ای علی ای آفتاب کوی عشق

می دهد کوی ولایت بوی عشق

-به مولی الموحدين ، امير المؤمنين ، امام ، حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام-

چکیده

واحد کوچک «خانواده»، که جامعه بزرگ بشری از آن ساخته شده، تربیت انسان ها را از بعد اخلاقی، روحی و اجتماعی عهده دار است. بدون وجود خانواده، شیرازه جوامع بشری گسسته شده، تعادل حیات انسانی از بین خواهد رفت. توجه فراوانی که در سیره معصومان(علیهم السلام)، به ویژه وجود نورانی پیامبر اعظم حضرت محمد(صلی الله علیه وآله و سلم)، به حفظ و گسترش این پیوند و روابط خوب میان زن و شوهر معطوف شده، بیانگر اهمیت ذاتی و حیاتی آن است. این نوشتار بر آن است تا روش های راهبردی و نیکوی همسراری از دیدگاه بزرگ مرد تاریخ و معلم واقعی بشریت وجود مقدس پیامبر اعظم(صلی الله علیه وآله و سلم) را بیان نماید. این نوشتار از چهار بخش مهم و اساسی تشکیل شده است. تعریف «خانواده» و اهمیت اجتماعی و اخلاقی زندگی مشترک و ارزش آن در نظام خلقت از مباحث آغازین این بحث است. اهداف اساسی تشکیل خانواده و روابط بین زن و مرد و توجه به جنبه های انسانی ازدواج، وظایف شوهر نسبت به همسر خود از جمله مدیریت کلان زندگی و تأمین هزینه ها و معونه های زندگی، وظایف و مسئولیت های زنان نسبت به مردان و ویژگی های خاص و منحصر به فرد آنان، و در نهایت، برخی عوامل کلیدی و راهبردی همچون معنویت، اخلاق و گذشت و نقش آنها در زندگی در این مقاله، مورد توجه قرار گرفته است.

واژگان کلیدی

۱. تربیت ۲. فرزندان ۳. خانواده ۴. جامعه ۵. اجتماع ۶. نسل ۷. نژاد ۸. هزینه

نتیجه

گفتار و رفتار معصومان (علیهم السلام) در تمامی مراحل زندگی، الگوی بشر برای رسیدن به کمالات انسانی و اخلاقی است و شیوه های تربیتی آن حضرات، به ویژه در زمینه همسراری، می تواند سعادت خانواده را تضمین نماید. در این نوشتار، با توجه به رفتار و کردار رسول اکرم (صلی الله علیه وآله و سلم)، روش های دقیق تربیتی مربوط به روابط حسنه میان زن و شوهر بیان گردید. آن حضرت نکات راهبردی و کلیدی خاصی را در نحوه تعامل و رفتار زوجین بیان فرمودند. از مجموع مواردی که در حد این مقاله عنوان شد، نکات ذیل از اهمیت ویژه ای برخوردار است:

۱. در طول تاریخ، کارشناسان بسیاری راجع به مسئله همسراری نظریات خوب و مفیدی ارائه کرده اند، ولی بی شک، راه حل اصلی این مسئله را باید نزد کسانی دنبال نمود که از تمامی ویژگی ها و روحیات انسان مطلعند و دید باز و همه جانبه ای به زندگی انسان ها دارند؛ همان گونه که پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله و سلم) از چنین روحیه ای گرانقدر برخوردار است.

۲. از دیدگاه پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله و سلم)، راه رسیدن به کمال و پیمودن قله های انسانیت و معنویت در سایه تشکیل خانواده به وجود می آید و همین موجب سعادت و نیک بختی و به دست آوردن ثمرات دنیوی و اخروی می گردد.

۳. ازدواج را نباید محدود به همین حیات خاکی نمود و از اهداف عالی الهی غفلت کرد. پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله و سلم) زندگی مشترک را تنها برای لذت جویی و ارضای غریزه

جنسی نمی داند، بلکه آن را میدانی برای تولید نسل بشری، کانون آرامش روحی و روانی و کسب کمالات اخلاقی به شمار می آورد.

۴. از نکات اساسی در سیره پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) این است که حقوقی که شارع مقدس برای هر کدام از زوجین مقرر نموده،

متناسب با ویژگی های فطری و روانی و ظرفیت های موجود آنان است و هیچ گونه تبعیض و بی عدالتی در این حقوق وجود ندارد، به ویژه در مسئله مدیریت زندگی و تصمیمات کلان زندگی که از حقوق و وظایف اصلی مردم است. باید دانست که از نظر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) هر یک از حقوق و تکالیف زن و شوهر همچون تأمین هزینه های خانواده، رعایت عدالت، پاس داری از ارزش های خانواده و حفظ عفت، همگی در جهت ایجاد رضای خداوند متعال است.

۵. از دیدگاه پیامبر گرامی (صلی الله علیه و آله و سلم) اخلاق و معنویت نقش ستون فقرات زندگی مشترک را ایفا می کند و مسائل مادی نقش ابزار و وسیله جنبی و کمکی را در زندگی بر عهده دارد. در سایه اخلاق نیکو و ایمان، دیگر ابعاد زندگی معنا پیدا می کند و آن حضرت این دو خصلت را بزرگ ترین سرمایه زندگی مشترک می داند.

۶. اظهار عشق و محبت نسبت به همسر و اینکه زوجین در رفتار و گفتار ثابت نمایند که همدیگر را دوست دارند و این علاقه حقیقی و بدون هیچ شائبه ای است، از نکات ظریفی است که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) از آن به عنوان عشق جاودان یاد می نماید و می توان گفت: محبت در زندگی و مطلع ساختن طرف مقابل از این مودت، بخصوص در مورد بانوان،

که از عواطف فوق العاده لطیفی برخوردارند، نقش معجزه آسایی در شادابی و استحکام روابط زناشویی دارد.

۷. از نکات روان شناسانه ای که پیامبر اکرم(صل الله علیه وآله و سلم) به آن اشاره فرمود آینده نگری و فراموش کردن گذشته، به ویژه اشتباهات میان زوجین است. در واقع، آن حضرت اغماض از عیوب یکدیگر در زندگی مشترک و تصمیم برای بهبودی روابط در مابقی زندگی را راهی صحیح برای رفع اضطراب بدینی دانسته و ثمره آن را آرامش روحی و روانی برای طی نمودن یک زندگی موفقیت آمیز و پرصفا می داند.

ارائه پیشنهاد

پیشنهاد می شود برای آشنایی بیشتر با مباحث همسراری و الگوبرداری از زندگی سایر معصومین به مطالعه زندگی پاک آنان و الگوبرداری از روش های آنان در زندگی خانوادگی پردازیم .

منابع و ماخذ

۱. ارفع، کاظم، خانواده در مکتب اهل بیت (علیهم السلام)، تهران، سلمان، ۱۳۶۹.
- ۲- فضل الله، محمدحسین، شیوه همسر داری، قم، آفتاب، ۱۳۷۳.
- ۳- صفری، محمد، زن و شوهر از نظر اسلام، مشهد، زرافشان، ۱۳۹۷ ق.
- ۴- فاخری، علیرضا، اخلاق خانواده، تهران، نمایندگی ولی فقیه در سپاه، ۱۳۷۸
- ۵- طاهری، حبیب الله، سیری در مسائل خانوادگی، قم، سازمان تبلیغات اسلامی.
- ۶- عاملی، حر، وسائل الشیعه، بیروت، ج ۱۴.
- ۷- مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، بیروت، مؤسسه الوفا، ۱۴۰۳ ق، ج ۱۳.
- ۸- مصطفوی، جواد، بهشت خانواده، قم، قدس، ۱۳۷۰، ج ۱.
- ۹- فیض کاشانی، محسن، محجه البیضاء، بیروت، ج ۳.

۴